

# УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

## UKRAINIAN LABOR NEWS

Виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

CORNER PRITCHARD AVE. & MCGREGOR ST.

WINNIPEG, MANITOBA, CANADA.

РІК V.

Ч. 37.

СЕРЕДА, 9. МАЯ 1923.

WINNIPEG, MAN.

WEDNESDAY, MAY 9th, 1923.

№ 37.

VOL. V.

### СПІЛЬНЕ ПРАВЛІННЯ РАДЯНСЬКИХ РЕПУБЛІК.

**Встановлення державної контрольної комісії.**

МОСКВА, 28. квітня. — Згідно з рішенням посліднього з'їзду Російської Комуністичної Партії, Росія буде працювати над своєю відбудовою при цілковитій збереженні диктатури пролетаріату і при заостренні контролю комуністичної партії над економічним життям країни. Прийнятий з'їздом проект Троцького стосується відбудови великих підприємств і переведення під нагляд державної контрольної комісії.

На відбудові вчора першим засіданням тої комісії її головою вибрано Валеріяна Кубичова і запропоновано, щоб влади назвали його комісаром державної контролю. Кубичов служив кадетом в царській армії і йому тепер 35 років. У своїх шкільних роках був засланний на Сибір за революційну діяльність. Він визначився в діяльності Комуністичної Партії і приєднав Бухару і Туркестан до Радянської Федерації. Членами комісії вибрано 50 комуністів. Комісія буде мати право контролювати всі департаменти правительств.

#### План Сталіна.

Вчора появилася друком резолюція, яка з'ясує план Сталіна стосовно об'єднання 60 мільйонів неросійського населення Росії в Злучені Держави Росії без порушення чийсь небуд національних почувань. Сталін є комісарем національних меншостей і одним з найвизначніших людей у совітській правительстві.

План Сталіна передбачає створення сенату, в якому бундівно репрезентовані всі малі републики, а навіть національні меншости в межах тих републик, як також робить уступки Грузинам та іншим народам південних радянських републик. Пропонується, щоб в державних бюрах, школах та всіх інших установах тих републик була заведена їх рідна мова і щоб державні урядники були вибрані населенням тих републик. Пропонується, щоб тим правительством було надано значну міру свободи для ведення їх власної економічної політики і для формування національних військових частин.

План оподаткування селян не є ще остаточно вироблений, а тільки зазначено, що три п'яті буде стягано в готівці а решту в продуктах, та що податок буде правдоподібно виносити 20 процент. Буде пошукана освітна праця серед селянства.

Індустріальний план Троцького передбачає закриття незначних фабрик, щоб мог було успішніше працювати при продуктивних заводах. Відвідувальні фабричні управителі будуть заступлені робітничими комітетами.

#### Спільна палата Радянських Републік.

МОСКВА, 28. квітня. — Згідно з планом, виробленим на послідньому з'їзді Комуністичної Партії, друга палата правительств Злучених Держав Росії буде мати 120 членів. Владив Росія, Україна і всі малі автономні і напів автономні області будуть мати рівне представництво — кожда по чотири члени.

Всіх незалежних републик, таких, як Україна і Грузія, є вісім; крім того є 8 автономних републик і 14 незалежних

областей, які включають Карелію і країну Кіргізія.

Раківський, виступаючи імени України, протинився тому, щоб ті області ставили на рівні з Україною та іншими великими і в дійсності незалежними републиками, мотивуючи це тим, що такі області стоять актуально під абсолютною контролею Москви, але його пропозицію повалено.

Існуюча вже перша палата Злучених Держав Росії складається з 360 членів, вибраних пропорційно до числа населення. Великоросія та області, про які Раківський говорив, що вони находяться під контролею Москви, мають по найменше 280 своїх представників в тім тілі.

Ні перша ні друга палата не вибирається безпосереднім голосуванням народу; першу вибирає загальний (злучений) з'їзд Сівітів, а члени другої будуть назначувати Виконавчими Комітетами дотичних національностей. Ці комітети складаються переважно з комуністів.

#### Збільшення Виконавчого Комітету Р. К. П.

МОСКВА, 27. квітня. — Центральний Комітет Комуністичної Партії буде складатись на будуче зі 40 членів — майже два рази більше, як було досі, а крім того буде 17 "кандидатів" тобто заступників членів. Вони будуть поділені на ріжні секції, як політична, економічна і т. д. і будуть на ділі адміністративною і виконавчою силою партії.

#### ЛЕНІН БЛИЗЬКИЙ ЦІЛКОВИТОГО ВИЗДОРОВЛЕННЯ.

МОСКВА, 7. мая. — Прем'єр Николай Ленін виздоровів з неважкої слабости до того степеня, що його лікарі додають цілковите його виздоровлення.

Після того, як пару днів тому назад проминули симптоми катару, здоров'я Леніна поправилось настільки, що йому можна дозволити на візді. Його доктори порадили йому поїхати на Крим.

#### Ще не рішено в справі візду на Крим.

МОСКВА, 7. мая. — Лікарі, які доглядають прем'єра Леніна, дораджують перевезти його на Крим в надії, що теплий клімат, злучений зі спочинком і тишиною, допоможе цілковитому його виздоровленню. Цей план саме зараз розважається, однак не запало ще ніяке рішення в цій справі.

#### Сконфісовано майно Американців на Сибірі.

ВАШІНГТОН, 28. квітня. — Становище американського консуляту у Владивостокі погіршилось найбільше через те, що совітські влади знаціоналізували в тім місті майно американських фірм, представляюче вартість кількох сот тисяч доларів. Найбільше потерпіла Джеренал Електрик Компанія, яка посідала у Владивостокі майна на \$400,000.

Совітське правительтво повідомило американських консулярних урядників, що вони мусять постаратись до 20. мая о нові повновадства на місцях, які мають від попереднього режіму.

### СВЯТКОВАННЯ РОБІТНИЦТВОМ ПЕРШОГО МАЯ.

**Величаве першомайське свято в Москві.**

МОСКВА, 1. мая. — В Радянських Републіках день Першого Мая святковано як державне свято. Його святковано не тільки по містах, але й по містечках та селах.

Найбільше свято відбулося в Москві. Воно розпочалося дефілядою 20,000 червоної залози, за котрою слідувала трийцятьтисячна "червона гвардія", яка перша в 1905 році підняла прапор революції.

Дефіляда відбулась перед народним комісарем війни Львом Троцьким. Вона тривала два години.

Опісля відбулось віче під голім небом, на котрім промовляв Троцький.

#### 3 промови Троцького на першомайськмі святі.

МОСКВА, 2. мая. — Після святочного походу червоноармійців і робітників відбулось тут вчора на Червоній площі віче, на котрім промовляв народний комісар війни Лев Троцький.

Велика площа була вповнена по береги. Троцький говорив про міжнародне положення Радянських Републік, яким все ще грозить небезпека з боку буржуазних держав, в яких реакція зростає чимраз більше в силу. Говорачи про змагання Радянських Републік до мира, Троцький вказав на перешкоди з боку буржуазних держав, які змагають до нової війни. Він згадав про терор фашистів в Італії, які заборонили робітникам святкувати день Першого Мая.

Троцький між іншим говорив: "Англія находиться нині в клічах реакційного капіталу. Ірландія залита кровю, Індія в кайданах неволі. На конференції в Льозанні Англія змагає до знищення Туреччини.

"Під покривом свободи моря Англія домагається права доступу на Чорне море. Що більше, вона старється вмишуватись в наші внутрішні справи і намагається нам диктувати, кого ми маємо судити, а кого увільняти. Всім тим наша відповідь: "Фуки проч!" Ми робітники і селяне, робітничі і селянські, є господарями у своїй власній хаті. Ми самі скажемо, кого засудити, а кого увільнити.

"Франція заатакувала індустріальну Німеччину, нашого близького сусіда, а Польща намагається у всякій можливий спосіб викликати ворожнечу проти нас, щоби спричинити нам моральну і матеріальну шкоду.

"У шестім році під молодим і серпом, символом Радянських Републік, ми привезли святкувати Перший Май під оружжям. Вся наша праця в корість розоруження війни надаремно. Ми пропонуємо мир і розоруження в Генуї. Ми закликаємо наших сусідів на конференцію в Москві, представляючи їм практичний план розоруження і все одержували у відповідь: "Ні". Будучи откруженими зі всіх сторін уружженими ворогами, ми не можемо і не сіємо самі розоружуватись.

"Коли пастук капіталізму загрожуює нашій свободі, ми втроє збільшимо нашу працю, щоби кождої хвилі бути готовими до відбиття нападу. Ми на нікого не нападаємо. Нашим бажанням є мир. Ми й те-

пер готові подати всім державам руку до згоди. Але коли руку відкидають, вона буде сильно держати карабин Радянської Републіки".

Після промови Троцький вів за собою 10,000 червоних курсантів, які покінчили військову школу, до зложення присяги вірности робітничо-селянській републиці. Слова присяги курсантів повторяла кількостотисячна товпа, яка залягла Червону Площу.

#### Робітники Рурцини обходили свято помію заборони окупаційних властей.

ЕССЕН, 1. мая. — Помію заборони зі сторони окупаційних властей, у всіх містах Рурцини і Надрейнціни робітничі святково обходили день Першого Мая.

Свято мало характер демонстрації проти французької і бельгійської окупації.

#### Першомайське свято в Мінхені проминуло спокійно.

МІНХЕН, Баварія, 1. мая. — Свято Першого Мая проминуло спокійно. Кілька разів заносилося на грізну боротьбу між комуністами і фашистами, але сильні відділи поліції і війська не допустили до проливу крові.

До кривавої боротьби між комуністами і фашистами прийшло в Регенсбургу, де одна особа була убита і кільканайцять ранених.

#### У Варшаві арештовано в день Першого Мая 80 комуністів.

ВАРШАВА, 2. мая. — Між поліцією і комуністами прийшло вчора до боротьби, коли поліція не хотіла допустити цих послідних до вічевої галі. Поліція ужила в боротьбі оружжя і кільканайцять осіб було ранених.

Польські влади, які дозволили віча соціал-патріотів, заборонили всі віча комуністів. В страху перед можливіми заворушеннями польської влади арештували напередодні першомайського свята 80 комуністів.

#### Кроваві першомайські демонстрації в Іспанії.

МАДРИД, 2. мая. — В день Першого Мая поліція в Мадриді і Барселоні старалася не допустити до демонстраційних походів і в наслідок того прийшло на вулицях тих міст до кривавої боротьби. Кількадесяті робітників і кількох поліцаїв ранено.

#### Святкування Першого Мая в Японії.

ТОКІО, 2. мая. — У всіх промислових містах Японії робітничі святкували день Першого Мая.

В Токіо в демонстраційним поході взяли участь десятки тисяч робітників. Похід удався до парку Шіба, де промовляв бесідники з кільканайцятьох трибун. Після віча між поліцією і демонстрантами прийшло до бік. Поліція перевела масове арештовання робітників.

#### Один убитий підчас першомайського свята в Уругваю.

МОНТЕВІДЕО, Уругвай, 2. мая. — Робітничя Федерация проголосила загальний страйк

### ЛАВА ПРИСЯГЛИХ УЗНАЛА РУТЕНБЕРГА ВИННИМ.

СТ. ДЖОЗЕФ, Міш., 2. мая. — Після чотирогодинної наради лави присяглих признано Чарлса Е. Рутенберга винним о нарушенні закону про кримінальний синдикатизм.

З огляду на те, що оборона внесла відлик, судія Вайт віддав Рутенберга на три місяці до 4. червня. Після постанови закону про кримінальний синдикатизм в стейті Мішген Рутенберга чекає в'язниця до 10 років або гривна у висоті \$5,000, або обі кари разом.

Рішення лави присяглих запало при третім голосуванні. При перших двох голосуваннях 9 судів було за засудом, а 3 проти. Опісля вони дали переконатись про вину Рутенберга і при третім голосуванні пішли разом з більшістю.

Це є третій з ряду засудом дев'ять з ряду арештованих Рутенберга за радикальну діяльність серед робітництва в останніх кількох роках. Перший раз Рутенберг був засуджений в стейті Огайо за сприту підчас воєнної мобілізації, відказуючись служити при війську.

Чарлс Е. Рутенберг уроджений в Злучених Державах і є німецького походження.

#### Ліви майнери в Злуч. Державах схиляються конвенцію.

НЮ ЙОРК, 29. квітня. — Томас Маерскоф, секретар Поступового Міжнародного Комітету, оповістив тут вчора, що в днях 2 і 3. червня відбується в Пітсбургу загальна конвенція поступових майнерів. Її скликається в цілі об'єднання тих майнерів, які є головенні теперішнім головним урядом майнерської юнії, обстоюючи засаду націоналізації майнів, хочуть мати політичну Партію Праці, "бювий союз" між майнерами і зеліничниками, об'єднання американських майнерів з майнерами інших країв світа і 6-годинний день і п'яти-денний тиждень праці.

Ця програма поширюється тепер поміж членством майнерської юнії. Дотично націоналізації майнів програма говорить, що "поступові майнери хочуть, щоб робота в майнах шла під наглядом компетентних юнійних майнерів, а не під кермою комісії, зложеної зі звичайних адвокатів, банкірів і політиків".

До Одеси прибув 22. марта корабель "Цест-Ірмо", який привіз для України 60 тракторів.

як протест проти терору правительств проти робітників з приводу святкування Першого Мая.

На святочний похід, в яким брали участь комуністи і синдикатисти, напала поліція і в наслідок того одна особа була убита а кілька ранених.

#### Майське свято в Келгарі.

КЕЛГАРИ, Алта., 6. мая. — Підчас скликаного тут в парку майського мітингу вишешо червоний прапор і співано "Інтернаціонал".

Віляям Карсон, місцевий робітничий провідник, накликав до занехання національного гимну і прийняття на його місце "Інтернаціоналу".

### РОСИЙСЬКИЙ ЦЕРКОВНИЙ СОБОР КАСУЄ МОНАСТІРІ.

МОСКВА, 5. мая. — На своїй сесії вчора вечером Всеросійський церковний собор рішив замкнути всі монастирі, які не є зорганізовані на підставах комуні.

З 74 церковних округів в Росії на соборі є заступлені всі, за винятком двох — одного на Сибірі а другого в Туркестані. Всіх делегатів є 467.

#### Веденський архієпископом Москви.

МОСКВА, 5. мая. — Попа Веденського, який оскаржував будишко патріарха Тихона на церковній суді, вибрав вчора Всеросійський церковний собор архієпископом Москви. Веденський був дотепер звичайним попом. Проти його вибору була деяка опозиція.

Собор постановив вчора скасувати всі святі моції, заявляючи, що вони служать лише для поширювання забобонів.

Собор дав також епископам дозвіл женитись, а звичайним попом дозволити женитись другий раз, коли помре жінка.

Каже, що патріарх Тихон сам собі пошкодив.

РИГА, 27. квітня. — Тутешні совітське посольство сповіщає, що єпископ Едгар Блейк з Шікаго, який є головою американської методистської епископальної церкви в південній Європі, заявив в Москві, що патріарх Тихон завинув абсолютно ошибочне становище супроти совітського правительств, наслідком чого "програ" і тепер мусять покутувати.

Дня 1. квітня відбувся в Празі надзвичайний конгрес Комуністичної Партії Чехословаччини. В конгресі взяло участь 1,000 делегатів.

### ФРАНЦІЯ І БЕЛЬГІЯ ВІДКИНУЛИ ОФЕРТУ НІМЕЦЬКИМ.

ПАРИЖ, 6. мая. — Франція і Бельгія категорично відмовились брати під увагу недавню німецьку оферту щодо запланення 30 біліонів золотих марок як відшкодовання.

Відмова міститься в спільній ноті, врученій нині німецьким амбасадорам в Парижі і Брюсселі.

Дня 2. мая Німеччина предложила була альянським правительством плян, на підставі котрого годилася заплатити альянтам 30 біліонів золотих марок відшкодовання, наколи з днем підписання угоди Франція і Бельгія заберуть свої війська з Рурцини і Надрейнціни. Цю суму Німеччина годилася негайно заплатити при помочи міжнародної позички. Щодо решти 10 біліонів золотих марок, то спеціально утворена міжнародна комісія мала би рішити, чи Німеччина є в зможі заплатити цю суму.

#### МАРСЕЛЬ КАШЕН СТАЄ ПЕРЕД СУДОМ 24. МАЯ.

ПАРИЖ, 5. мая. — Оповіщено сьогодні, що французський сенат, засідаючий як високий суд, буде судити на 24. мая Марсея Кашена, комуністичного провідника і посла до французького парламенту.

#### КВАРТАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ У.Р.Д. В ВІННІПЕГУ!

Полається до відома всім членам відділу Українського Робітничого Дому в Вінніпегу, що кварталні збори відділу відбуватимуться в неділю, 13. мая, о годині 2:30 по полудні в Укр. Робітничім Домі.

Обов'язком кождого члена відділу прибути на ці збори, позаяк є важні справи до поладження.

Заряд.

**ТАНЦІ! ЗАБАВА! ТАНЦІ!**

ЗАХОДОМ СПІЛЬНОГО КОМІТЕТУ ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ВІННІПЕГУ

відбудеться

**В СУБОТУ, ДНЯ 12-ГО МАЯ**

В ГАЛІ СТАЙМАНА (на розі улиц Ендровс і Селкірс)

## Величава Забава

Добірна музика під проводом т. Гуцуляка. — Холодні напівки і смачна перекуска.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8. ВЕЧЕРОМ.

ВСТУП: ДЛЯ МУШИН 50 ц. ДЛЯ ЖЕНЩИН 35 ц. (включно з вортекс).

Приходить громадно і запрошуйте з собою своїх знайомих і приятелів.

---

**ПІСНІ! ПРОМОВИ! ДЕКЛЯМАЦІ! ГРА НА МАНДОЛІНІ!**

ЗАХОДОМ ДРАМАТИЧНО-СПІВАЦЬКОГО КРУЖКА ПРИ УКР. РОБ. ДОМІ В ВІННІПЕГУ

відбудеться

**В НЕДІЛЮ, ДНЯ 13. МАЯ, В УКР. РОБ. ДОМІ**

## Концерт-Мітинг

Програма концерту буде проголошена в слідуючім числі "Укр. Роб. Вістий".



"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n. Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00 Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

Газета для робочого людю — виходить два рази на тиждень: В СЕРЕДУ І СУБОТУ. Видає Стіваришення "Українських Робітничих Вістей". Передплата на рік \$4.00 Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

НОВИЙ ПОЛІТИЧНИК ГАЛИЦЬКИМ НАЦІОНАЛІСТАМ.

Ця історія політичної "боротьби" галицьких українських націоналістів відзначається одною характерною рисою — рабським вислугуванням світа цього. Найкращим прикладом цього може послужити політика галицько-українських послів в австрійському парламенті. Через всі роки ці послы ставили до австрійського правительства як найголовніше своє домагання — основи українського університету у Львові. І хоч правительство збувало завжди це домагання пустими обіцянками, а самого університету і не думало ніколи закладати, то проте галицько-українські послы з року на рік голосували в парламенті за бюджет Урекрутом для австрійської держави. Іншими словами, вони помагали здирати з українського селянина послідню сівину за податки, вони посилали на арматне м'ясо, "за цісаря і вітчизну", українських селян і робітників. Це робили — підчеркуємо — представники не українських лідичів або фабрикантів, але українських селян; це робили представники не пануючої в Австрії нації, але угнетеної, тої нації, що була віддана Австрії на поталу польським панам. І це — знова підчеркуємо — робили галицькі українські послы зовсім за дармо, бо за щорічне голосування за бюджетом і рекрутом австрійське правительство не давало Українцям ані університету, ані не сповняло інших їх домагань.

Але за те яка радість панувала в галицько-українських націоналістичних кругах, коли в австрійсько-угорських делегаціях цісар Франц Йосиф I зводив сказати два-три слова до буковинського народолюбця Микола Василька, або до галицького "патріота" Костя Левинського. Про це трубили всі газети, з приводу цього писано довжесні статті, цей факт уважно як велику історичну подію, як великий успіх українських політиків. Дарма, що тих пару слів цісаря були звичайною формальністю і не мали для нікого ніякого значіння.

Або що робили не лише панове послы, але й взагалі галицькі українські інтелігенти, коли пару років перед вибухом світової війни до Галичини загостив був архієпископ Кароль (нізнійший цісар Австрії) зі своєю жіночкою Зитою. Таж телечомо восторгові інтелігенти "селянської нації" не було кінця. В кожнім місті, куди переїздив Кароль, Українці будували для архієпископа триумфальні брами і вистави його з полами і церковними хоругвами, з представниками різних народних організацій і з Соколами та Січани. Словом, архієпископ Кароль зазнав від Українців в Галичині такого теплого привітання, якого він ще не знавав ніколи ні перед тим ні потім від корінно-австрійського населення. Памятюю ще є також історія з "українською сорочкою" архієпископа Зити, чим так величалась галицька "патріотка". І питаєте, за що це все? Відповідь на це можуть дати лише ті самі Кості Левинські та Петрушевські, що ще й нині "правають" у Відні, а які тоді наказували меншій братії в Галичині витати так щиро архієпископа, бо цього вимагала "народна справа".

Ми не будемо говорити тут про те, як галицькі політики держалися за поли Австрії, коли вже вона на кусні розліталася, та як чекали від неї свого спасіння. Не будемо згадувати і про те, як після розвалу Австрії галицькі політики стали добровільними льохами антантів, хоч та їх копала, та як на тім вони вижили. Про це писалось в нашій газеті вже не раз. Тут ми хочемо навести найновіший примір рабського відношення галицьких націоналістів до тих, кого вони уважають всемогучою силою. Іменно передминувшого місяця завітав до Львова папський делегат Дженюккі. Для дозрілих людей така фодія не мала б ніякого значіння. Приїхав такий чоловік, то приїхав. Попи могли з ним полагодити ті справи, які він мав до них, і на тім могло би покінчитися. Та не так буває у славних галицьких Українців. Патрови Дженюкко почали устроювати різні шопки не лише попи з хрестами і хоругвами, але й світські "народні діячі" та організації. З Дженюкком возилися як з писаною торбюю. Його водили по різних українських інституціях. Орган трудовиків "Громадський Вістник" присвятив приїздові Дженюкко особні статті та подавав кожний крок папського делегата у Львові.

Та не лише це. Після того, як аліанти признали Східну Галичину Польщі, львівські Українці під проводом старого націоналдемократа Юліана Романчука зложили на площі св. Юра у Львові свого рода "присягу" проти Польщі. І що ви думаєте? Присяги не зложено скорше, аж поки не поблагословив "вірник" з балькою митрополічної палати папський делегат Дженюккі. Навіть такий важний для націоналістів акт, як зложення згаданого "присяги", не міг обійтись без папського підписання. І що-ж спільного мають папа і причречення-львівських Українців борючись за Галичину? Та-ж навіть для розумного і чесного галицького націоналіста смішним є звязувати боротьбу за визвіл Галичини з папою, тимбільше, що папа не має ніякої політичної сили. А помімо того галицькі націоналісти і тут мусіли по рабськи стукнути лобами перед чорворизником. І це називається у них шумно "боротьбою за визвіл рідного краю".

І як за це рабське відношення відлятався патер Дженюккі українським націоналістам в Галичині? Ось послухайте. Львівська "Земля і Воля" з 15. цвітня ц. р. подає таку новинку:

"Черговий блямак однолічного національного фронту."

Патер Дженюккі, якого з такою помпою виставили і приймали не тільки представники українського клеру, але й представники українських національних політичних партій і культурних та економічних установ, відкрив своє властиве обличчя. Як доносить Пат (польська телеграфічна агенція) о. Дженюккі вернувся до Варшави і відбув конференцію з "презесом" українсько-галицького селянського соймового клубу о. Львовом. Крім того патер Дженюккі дозвів візиту міністрови Скапінському, якому заявив, що по зловім побуті в "Малопольщі" відіс вражіння, що відношення польського уряду супроти українського населення, супроти його релігійних і національних потреб є зовсім добре. Повніші донесення подаємо без коментарів.

Без коментарів і ми подаємо що новинку, бо вона говорить сама за себе. Скажемо лише, що жаль старих 82-літніх Романчуків, які навіть перед зложенням протипольської присяги йдуть самі і інших ведуть — по благословенству до агента папи і польських панів.

САМІ ПРОДУКУЮТЬ І САМІ СЕРДЯТЬСЯ.

Певно ніякі капіталісти в світі не бояться так ввозу большевизму в свою країну, як канадійські. Причина цьому певно та, що і самі канадійські капіталісти є ввезені до цієї країни ріжними контрабандними шляхами і крім назви, нічого в собі канадійського не мають.

Однак коли капіталісти інших країн бояться ввозу большевизму з Світської Росії, то канадійські бояться ввозу його і з Злучених Держав. Ось на днях вони заборонили вступ до Канади А. Говатови, буюшмоу президентови 14. дистрикту "Юнайтед Майн Воркерс оф Америка", який мав виступати Першого Мая на вічах гірників Нової Скошії.

Канадійські капіталісти дуже оберегають своїх робітників від всяких "шкідливих" впливів на них людей іншої країни, а тимбільше таких людей, які не мають "репутації" у капіталістів своєї країни.

Если взяти загально робітничий рух в Канаді під теперішній час, то з певністю можна сказати, що страхи канадійських капіталістів хочби перед приїздом до Канади Говата є перебільшені. Класова боротьба пролетаріату Канади зі своїми експлуаторами стоїть тепер далеко на нижшій ступені, чим в Європі. Навіть таке міжнародне пролетарське свято, як Перший Май, пролетаріат Канади святкував цього року після рецепти II. Інтернаціоналу часів першого десятиліття його існування, після рецепти — "святкувати так, щоби не погіршити через те свято інтереси робітництва", значить, щоби святкуванням Першого Мая не викликали локавтів, увільнення з робітв або а-рештовання передових членів робітничих організацій. Щось на мотив — Бога не гніви, і чорта не дражни.

Так в більшости случаев канадійські робітники і зробили. Цілий день працювали, а ввечерю святкували. Ріжниця в святковому канадійському робітництві Першого Мая від святкування того дня за часів II. Інтернаціоналу хіба тільки та, що завдяки існуванню серед канадійського робітничого руху радикальних елементів, а серед його політичного руху — Робітничої Партії Канади, першомайські клічі його основно ріжнилися від клічів II. Інтернаціоналу.

Радикальний рух, а правильніше зародки того руху серед канадійського робітництва до певної міри оправдують обережність капіталістів цього краю.

Однак не впускаючи до Канади Говата, чи спасуть канадійські капіталісти своє робітництво від большевицької зарази — це це питання. Капіталісти кожної країни уважають радикальний рух серед робітництва ввозом з інших країн. Європейські капіталісти за цей рух складають всю вину на російських большевицях. Так само і американські, однак на американським континенті ці акції за послідній час спали на амі. Передію всім до багатого горюлося про большевицькі рублі, але тепер говорити про большевицькі рублі — річ дуже неплатна. Отже мимо волі приходиться як американським, так і канадійським капіталістам шукати проявів большевизму на власнім ґрунті.

Кореспондент буржуазної газети "The Toronto Star Weekly" відкрив найчистіший воли большевизму в Канаді і то серед чистокровного ангайського робітництва, большевизм не імпортований, не "фальшивий", з якого люде не тільки не сміються, але відносяться до него з повагою. Це є большевизм серед гірників 26. дистрикту "Юнайтед Майн Воркерс оф Америка" в Новій Скошії. Звідв кореспондент вище згаданого газети Кейп Бретон в Новій Скошії і найшов, що гірники тої місцевости є 95 процент Бритійці, з яких 75 процент чистокровні Скотландці, а велика більшість яких родилися вже в Канаді — і в той сам час є вони майже 100 процент большевиками.

Бачив той кореспондент "мешкання" гірників Кейп Бретон (навіть сфотографував ряд шеків), бачив тяжкі умовини їх праці, розвідав про нужденну заробітну платню, яка є о много нижша, як платня гірників в інших місцевостях Канади, але ніяк не винайшов причини неспокоїв серед робітництва Кейп Бретон і причини такого прояву большевизму, який не тільки не слабе, але змінцяється. Зрештою, менеджер одної з копалень сказав тому кореспондентови, що причина неспокою серед гірників — це большевизм, але в чім причина большевизму, цього не знає і сам менеджер. Деякі знова компанії нагадали сказати кореспондентови, що если-б вони могли позбутися червоних лідерів, то "miners would become the most reasonable of men".

Зрештою деякі компанійні менеджери знають, де зарігт собака большевизму серед гірників, а саме, признають, що вона зарита в тяжких умовинах праці, але щодо полекші тих умовин, то про це не може бути й мови, бо — "Give them inch, and they will take a yard".

Отже, нехай здихають, але не дай їм ніякої полекші — це є motto компанії. Тому то і едмонтонські властители копалень і поліційні батьки міста не спинилися навіть перед катованням женшин страйкерів, лише щоби не попустити гірникам ні на один шаль, а наоборот, щоби раз на завжди відіти їм охоту страйкувати за поліпшення свого подожження.

Розправляючись клодами з страйкерами внутрі країни, канадійські капіталісти лийно слідять, щоби не допустити до Канади большевизму з зовні, навіть з сусідних Злуч. Держав.

Така пильна "батьківська" опіка панів може викликати тільки контракцію. Лише такі навії, або просто гупі кореспонденти, як згаданий вище кореспондент "The Toronto Star Weekly", не можуть, або не хочуть додати, що безмілосердна експлуатація робітництва якраз продукує большевизм. В такій гірничій пеклі, як в Кейп Бретон, якраз виховуються найзавзятіші борці за освободження робітництва з китів капіталу. Царський режим викував найкращих революціонерів в світі. А пані з Брітїш Емплаер Стіа Корпорейшен викують революціонерів на далеких сході Канади.

"Чи я є червоний? Я стою цілковито на комуністичних принципах, які голосить Робітнича Партія Канади. Я є червоний. Червоний, котрий стремить до повалення капіталістичної класи, без ріжницї, чи вона є властительною середників продукції багатства, чи вона є творцем і адміністратором законів, котрі обороняють ту приватну власність".

Так мав сказати т.б. МекЛаклен, секретар 26. дистрикту "Ю. М. В. оф А.", кореспондентови згаданого вище торонтоноської газети. Це говорить чоловік, який стоїть на чолі цілого юнійного дистрикту і тим самим говорить мовою всего робітництва Нової Скошії.

Хоч кореспондент "The Toronto Star Weekly" яось "неумисно" не винайшов причини зміщення большевизму серед гірників Нової Скошії, то все-ж такі дії єм є одно його признання: цей большевизм чисто ангайсько-канадійського походження і як би кореспондент не старався замакувати його діїсних інспіраторів, то кожда його стрічка кауає, що ними є пані з Брітїш Емплаер Стіа Корпорейшен і взагалі властители копалень.

Отож щоб забезпечити себе від дальшого ширення большевизму в Канаді, а в першу чергу серед гірників чистокровного британського походження в Новій Скошії, еміграційні власти, замість недопустати в Канаду Говата, повинні депортувати з Канади панів з Брітїш Емплаер Стіа Корпорейшен, які своєю

страшною експлуатацією робітництва якраз найкраще сприяють поширюванню серед него большевизму.

Властители копалень жадується, що копальні не дають їм доходу, бо видобування вугля коштує дуже дорого. МекЛаклен каже, що гірники готові кожної хвилі перебрати контролю над копальнями, ба, навіть не дивлячись на "неоплатність" копалень, гірники Нової Скошії боряться за перебрання копалень в свої руки. Отож відданням копалень робітництву, можна сразу убити два зайці: освободити властителей від "неоплатних" копалень і спинити дальше ширення большевизму серед гірників.

Взагалі страх канадійських капіталістів перед ввозом большевизму з заграниці є надаремний. До радикалізму пхають робітництво Канади самі умовини праці внутрі країни. Найкращим приміром цьому є якраз теперішня ситуація в Новій Скошії.

Робітник.

ВІДОЗВА КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ СХ. ГАЛИЧИНИ. ДО РОБІТНИКІВ ТА СЕЛЯН.

Товариші!

Міжнародна капіталістична кліка, яка під покрішкою Союзу Народів, Рада Амбасадорів, чи якої небудь іншої "антант" вдавала до цієї пори покровительську гнобленню націй, доказала ще раз, що в дійсности не існує для неї ніяке право на самовизначення народів. Кліка ця кермується виключно інтересами імперіалістичного капіталу.

Як казала Комуністична Партія Сх. Галичини робітничим та селянським масам, так і стає. Міжнародні капіталісти не питали волі населення, посміялися над "нотами" та "протестами" диктатора Петрушевича та преславної "Національної Ради", перейшли до дзвенного порядку над квідінням галицьких дрібноміщанських патріотів та націоналістів, знехтували свої власні, колишні ухвали та признали Східну Галичину шляхотській Польщі, одобрюючи тим чином насилля польського багнета над населенням тієї країни.

Диктатор Петрушевич збанкрутував. Він, надіючись на побіду своєї дипломатії, накликав населення Східної Галичини до спокійного очікування ласки антантських... Він борювся проти Радянських Республік, він за ніяку ціну не хотів злуки з Радянською Україною. Він, ставлячи все на карту, програвав ставку.

Однак робітники та селянство Східної Галичини мусять знати, що навіть виграна Петрушевича не була би в ніякому разі побідою працюючих мас. Визиск-працюючих мас, земельний голод та надмірні податки не змінилися б і під режимом рідної сільно-жовтої буржуазії.

І як з одного боку робітники та селяне не повинні нічого надіятися з рук антантів, так з другого боку повинні пам'ятити, що буржуазія чи то чужа, чи теж "рідненська" являється їхнім рішучим ворогом. І тільки шляхом класової боротьби, тільки шляхом соціальної революції зможуть вони визволитися так з соціальної, як і з національної неволі. Робітники та селяне не мають чого шукати по дрібноміщанських таборах, а повинні творити проти спільного ворога одностій пролетарський фронт, під проводом Комуністичної Партії.

Працююче населення Східної Галичини не повинно чекати на ніякі рішення чи ухвали пануючої класи, котра являється його ворогом. Воно повинно відмежувати себе від всяких патріотів, яких наміром було сотворити таку-ж саму капіталістичну державу, як от хочби Польща, де вони мали би добру наживу, вислугуючись міжнародному капіталови. Воно повинно без огляду на національність міцно злучитися з пролетаріатом цілого світа йти фронтом одностій проти спільного ворога.

Капіталізм гниє, розкладається, та в передсмертних судорогах він своєю неанаситною лавою пробує видавити з робітництва та селянства все, що ще можна в них відібрати. Треба визволитися з його лабет. Треба помогти йому провалитися в безвістті. Для цього мусять робітники та селяне злучити всі свої сили, створити та щораз більше скріпляти свою сильну політичну організацію, то значить Комуністичну Партію.

Робітничий та селянський пролетаріат не сміє викидати з рук і спасіння з рук Союзу Народів, бо він його відтам не дістане. Робітники та селянська бідота мусять зрозуміти, що тільки власними силами, в тісному об'єднанні з революційним пролетаріатом усього світа згуртованим в Комуністичній Партії, зможуть вони вибороти собі так соціальне як і національне визволення.

Геть з міжнародними апаратами гноблення, як Союз Народів, Рада Амбасадорів і з їхніми прихвостнями націоналістами.

Вступайте масово в члени та підпомагайте Комуністичну Партію Східної Галичини.

Хай живе Спілка Соціалістичних Радянських Республік! Хай живе Комуністична Партія Східної Галичини! Хай живе революційний пролетаріат світа!

Центральний Комітет Комуністичної Партії Східної Галичини.

СВІТОВА ТРОСТИФІКАЦІЯ КАПІТАЛУ.

Коли мені приходиться зустрічатися з друзями моїми, то завжди вислід моїх недавніх розділів заграничних справ, то я мушу передусім сказати, що загально, найважнішою чертою нашого періоду є концентрація капіталу в міжнароднім розмірі.

В деяких краях процес концентрації вже передіе був богато поступив вперед. Тепер ми бачимо поза кулісами ріжних подій силу, що постійно бореться в напрямі утворення міжнародного союзу краєвих тростів, розширення краєвих тростів на многі краї, поза границі поодиноких держав.

Цей процес інтернаціональної концентрації капіталу відібувається внутрі повоєнної кризи і розгрому. Тому він часто приймає здегенеровані форми і його поступенний розвиток йде в товаристві многих хоробливих симптомів. Зруйнована середня і дрібна буржуазія і все більше убожіча буржуазна інтелігенція поринають в скрайній шові-

нізм і витворюють горючу політичну атмосферу.

У Франції ці елементи поширюють останки т. зв. Національного Блюку; в Німеччині вони злучаються з організацією "Оргеш" (чорна сотня), або прямо голосують за скрайною правіцею; в Італії вони є одною з порушуючих сил для скомпікованого явища фашізму. Іхня збожеволіла діяльність держить війну дуже близько і в певних границях навіть веде до безпосередньої воєнної акції.

Однак тепер нема безпосередньої небезпеки нової світової війни: порушуючими силами світової війни може бути лише основний аугагонізм поміж головними економічними групами, а ці групи мусять ще перейти довгий період розвитку, доки їх відносини так заостраються, що витворять умовини для світової війни.

Перед віною положення було б іннакше, в тім часі велика індустрія попірала міліта-

ризм, підчас коли дрібна буржуазія попірала пацифізм; але тепер велика індустрія на задрібна буржуазія, головою її зруйнована частина, стає головною підпорою мілітарних і скрайно шовіністичних змагань.

Рівночасно з інтернаціональною тростифікацією капіталу, але на протилежному бігуні від неї, поступає вперед освободження народів гнетених капіталізмом. Численні делегації східних народів в Лозанні бачили в совітській республіці свого одногодкого дієсного приятеля, і в протигу конференції це зближення ставало чимраз тісніше.

Богато газет в краях Сходу виказували, що дипломатичний успіх Туреччини в Лозанні завдячується дипломатичному поперттю совітської республіки...

Совітські республіки відіграли історичну роль як друг усіх поневоленних народів усіх народів, яких існування є в небезпеці, або яким загрожує напад ворога.

Ю. Чичерін.

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ КАЛЕНДАР

7. мая 1920 р. помер український письменник і діяч Борис Грінченко.

8. мая 1919 р. померла Віра Засуліч, російська революціонерка, учасниця 1-ої соц-дем. організації "Визволення Праці".

9. мая 1905 р. розпочався третій зїзд Р.С.Д.Р.П. (большевицків).

9. мая 1905 р. Петербурська Рада Роб. і Сел. Деп. ухвалила скликати в Стокгольмі соціалістичну конференцію з представників всіх воюючих країн.

9. мая 1919 р. початок бунту отамана Григорівца проти Радянської Влади.

9. мая 1919 р. початок суботників.

9. мая 1919 р. наказ червоному українському війську перейти в наступ проти Румунії і проти денікінців в Добуші.

10. мая 1906 р. отворення першої Державної Думи, що проіснувала лише 72 дні.

10. мая 1919 р. арештовано богато правих соц-рев. в Москві за змову проти Радянської Влади.

11. мая 1918 р. Всеросійський поштово-телеграфний зїзд.

11. мая 1920 р. Другий Всеукраїнський зїзд К.С.М.У.

11. мая 1921 р. Третій Всеукраїнський зїзд К.С.М.У.

З БОРЬБИ В СХ. ГАЛИЧИНІ. "Гайдамацькі ватаги".

Львівський "Przeglad Poniadzialkowy" повідомляє з Коломи:

Банда, зложена з кількох узброєних кірасми і ручними гранатами гайдамаків, які не зголосили до польської бранки, напала дня 23. марта на станицю державної поліції в Рожневі від Коломиєно. Поліційнці, заскопий нападом, ставили героїчний опір. По довший виміні стрілів з обох сторін "бандити" смертельно поранили двох поліційнців, після чого віддалилися, збираючи з собою свих "ранених". До Рожнева виславо карну експедицію. Тяжко ранених поліційнців відвезено до шпиталю в Коломиї.

Згоріли військові магазини у Ворохті.

"П. Kurjer Codzienny" з 26. марта подає таку телеграму зі Львова:

"Невідомі люде підпалили недавно будинки польського військового складу у Ворохті. Ці будинки, в яких змишлялись військові магазини, згоріли до тла. Шкода вносить кілька мільонів. Помімо енергійного слідства, зарядженого негайно, винювників не викрито, деякі сліди вказують однак на те, що цього винюку допустилися Українці".

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісті".



### ЗВІТ З ЗАСІДАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ У ВІДНІ 3 ДНЯ 23. МАРТА 1923.

Присутні: Лев Левицький, д-р Євген Левицький, д-р Перфецький, д-р О. Марітчак, д-р К. Трильовський, д-р Колесса, А. Крушельницький, С. Вітик, Лев Петрушевич, Сігалевич, Семака, д-р М. Лозинський і В. Панейко.

Нарадами проводять мінюючись: Л. Левицький, Семака і Крушельницький.

Перший забирає слово **Д-р Е. Левицький:** відчитує текст протесту, який Національна Рада має вислати проти рішення Радою Амабасадорів східних границь Польщі.

Над текстом протесту вивається дискусія, в якій забирають голос: д-р Марітчак, Крушельницький і Колесса.

**Д-р Е. Левицький** заступає думку, що належить протестувати тільки в справі Східної Галичини, позаяк члени Національної Ради мають мандат заступати тільки Східну Галичину.

В протесті до д-ра Е. Левицького стали **Колесса і Крушельницький**, які жадали, щоб протестувати також проти прилучення до Польщі Холму, Волині, Полісся і Підляшся, бо населення тих земель не має ніяких заступників закордоном, а коли не піднесеться такий протест також в справі тих земель, то буде враження, що українське населення годиться на приналежність тих земель до Польщі. Далі підносили ті бесідники, що Національна Рада в Станіславові вирішила свою злуку з землями цієї України, отже має повне право говорити й про другі українські землі. Погляди останніх побідили.

**Семака** домагається, щоб в протесті піднести також обурення, що Румунія загарбала північну Буковину.

**Д-р М. Лозинський, Крушельницький і д-р Е. Левицький** заявили, що в такій разі треба згадати й про Прикарпатську Україну і про Бессарабію, а далі висказали своє становище до Радянської України, коли тепер обговорюється лиш останній факт означення східних кордонів Польщі.

**Семака** підтримує своє жадання що до протесту проти загарбання Буковини Румунією, а противиться, щоб згадувати про Прикарпатську Україну, бо цим наразиться Чехія.

**Д-р Трильовський** противиться також цьому, щоб згадувати Прикарпатську Україну, бо Пр. Україна належить Чехословаччині, позаяк в Америці Масарик зробив договір з представником Прикарпатської України, на підставі якого Прикарпатська Україна згодилася на прилучення до Чехословаччини на правах автономії.

**Вітик:** поучує д-ра Трильовського, що угода між Масариком і Жатковичем в Америці не обов'язує українське населення Прикарпатської України, яке прециз в своїх нарадах в Густи 1918 року, де були заступлені вибрані загальним голосуванням делегати усіх повітів Пр. України заявили за зєднанням усіх українських земель. Дискусія розвинулася і над останню точку протесту, в якій д-р Е. Левицький жадав, щоб про зєднання укр. земель згадали лиш загально.

**Д-р Лозинський** противиться цьому, а **Вітик** додав внесення, щоб до тієї точки долучити бажання зєднання всіх укр. земель в одну Соціалістичну Україну. Це внесення перепало, а ухвалено тільки зєднання без додатку Соціалістична Україна.

Текст протесту прийнято.

**Вітик** — зложив заяву, що український пролетаріат виступить із своїм власним маніфестом.

**Сігалевич** — вносить, щоб з огляду на це, що д-р К. Левицький має прийти в суботу наради перервано аж до його приїзду.

Внесення Сігалевича прийнято і відложено наради до понеділка, то є 26. марта ц. р.

### ЗВІТ З ЗАСІДАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ У ВІДНІ 3 ДНЯ 26. МАРТА 1923.

Присутні: Лев Левицький, д-р К. Трильовський, д-р О. Марітчак, д-р Колесса, д-р Е. Левицький, С. Вітик, А. Крушельницький, Сігалевич, Перфецький, Лев Петрушевич, Семака і В. Панейко.

Нарадами проводить Лев Левицький.

**Л. Левицький:** заявляє, що Національна Рада не має постійного іменованого секретаря: Секретар, вибраний початком, виїхав до Львова, а його місце повинн провізорично один із заступників голови п. А. Крушельницький. Тепер п. Крушельницький заявляє, що двоє функцій повинн не може, тому просить о вибір секретаря.

На внесення д-ра К. Трильовського вибрано секретарем Нац. Ради д-ра О. Марітчака.

**Л. Левицький:** підносить далі, що в суботу відбулися наради партій і делегатів "Ліги Націй", які визнають, щоб Національна Рада підписала спільний протест.

**А. Крушельницький:** подає, що він був також на тій нараді, але заявив, що не має мандату від партії до підпису протестів. По короткій дискусії вирішено, що Національна Рада не може підписувати протесту поодиноких партій.

**С. Вітик:** подає до відома, що Робітнича Рада у Відні і робітничі віче у Відні видали маніфест до українських робітників і селян Галичини, Холму, Волині, Полісся і Підляшся з приводу вирішення східних границь Польщі і маніфест той вручає Президії Національної Ради.

**А. Крушельницький:** жадає, щоб перед приступленням до порядку дня вівати уряд закордонних справ, який тепер спочиває в руках Г. Микитя, до пропозиції всіх листів, які пише д-р К. Левицький до Микитя, і з огляду на це, що листи ті мають політичний характер, подати їх до відома Національної Ради.

Внесення А. Крушельницького, піддержують: д-р Колесса і д-р Трильовський.

**Д-р Колесса:** підносить, що маємо на засіданні заступника уряду п. Сігалевича, отже через нього належить зажадати листів д-ра К. Левицького писаних до Микитя.

**Сігалевич:** заявляє готовність звернутись до уряду закордонних справ, звертає однак увагу, що він є заступником през. Петрушевича, а так ведено справ, що уряд закордонних справ по візді д-ра К. Левицького має особію заступника в особі п. Г. Микитя і він не є певний, чи Микитей послушає його візвання.

На остру репліку А. Крушельницького, який констатує, що в т. зв. галицькій уряді кожний робить видко на свою руку, пауе хаос, проте визнає до ужиття всіх средств, щоб змусити п. Микитя до передавання листів д-ра К. Левицького, який мимо заповіданого повороту все ще перебуває в Парижі чи в іншій місці закордоном.

**Сігалевич:** звертається телефонічно до Микитя і повернувши заявляє, що Микитей жадає скликання і рішення головно-уважаєних, бо він, як заступник д-ра К. Левицького, не має від нього таких повноважень і є лиш урядовцем. По заяві А. Крушельницького і д-ра Марітчака рішено завізвати уповноважених, як відпоручників уряду, до представлення на

найближшій засіданню Національної Ради письма д-ра К. Левицького.

**Сігалевич:** жадає тайности засідання в цілі подання ріжних вистів, а тайність мотивує він тим, що має подати до відома Національної Ради ріжні факти і імена, не мігби однак під ніяким зглядом подати тих фактів на публічному засіданню, бо тоді мусіви обмекитися тільки до коротких заяв, бо не хоче, щоб ті висті сейчас розходилися.

**С. Вітик:** противиться тайности, бо справи, які мавби подати Сігалевич є справами публічними. Тайність захочуться лиш тоді, коли виготовляється стратегічні плани або прилагоджується наступ, — а тут нічого іншого не вийде, як тільки ще якийсь документ нездарности т. зв. уряду.

**Сігалевич:** обстоєть при тайности, бо інакше мусіви свої інформації дуже обмежити.

Вкінці ухвалено тайність засідання. (Дальше буде.)

Лев Троцький.

### БІЛЬШЕ УВАГИ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ СПРАВИ. (Національні питання і виховання партійної молоді.)

Ще Гете сказав, що старі істини доводиться все наново і наново завойовувати. Це стосується до окремих людей, до партій і до цілих класів. Нашій партії необхідно знову завойовувати для себе, тобто наново перебудувати і свідомо перевирити на досвіді своєї національної програми.

І внутрішня і міжнародна політика нашої партії обумовлюється двома основними лініями: революційно-класовим рухом західного пролетаріату... і національно-революційним рухом Сходу. Ми вже попередно говорили про те, як важко для нас звизати мішаними, живими звязками виховання нашої молоді та й всієї партії з фактичним ходом пролетарського руху у всьому світі. Тут ми повинні сказати, що не менше політичне значення для орієнтування й самовиховання партії має ясне розуміння нею національного питання. Ми кажемо: не менше, хоч і ризикуюмо викликати здивування: адже на Заході справа йде про боротьбу пролетаріату за владу, а на Сході — заєдди про освобождення селянських (переважно) націй від чужоземного гніту. Розуміється, коли міркувати абстрактно — ці два рухи належать до ріжних епох суспільного розвитку, але історично вони нерозривно звязані з собою, йдучи з двох боків проти одного і того самого могутнього ворога: імперіалізму. І коли ми не зрозуміли колясального значення національно-революційного фактора, його незміримої вибухової сили, ми ризикували би безнадійно скомпромітувати революційний рух Заходу — і себе вкупі з ним — на довгі роки, коли не на завжди.

Ми досить твердо усвідомили з досвіду нашої революційної значіння правильних взаємовідносин між пролетаріатом і селянством, — тобто взаємовідносин, які відповідають їх класовим силам і характерові розвитку революційного руху в цілм світі. Ми повторюємо на всі лади, і не випадково, слово "зближення", — але основу питання ми добре зрозуміли і засвоїли. Наше правительств не даром називається робітничо-селянське. Коли успіх нашот революції залежить від правильного співробітництва пролетаріату з селянством, то успіх світової революції залежить в першу чергу від правильного співробітництва західно-європейського пролетаріату з селянським, національно-революційним Сходом. Росія — це велитський місток, звязок між пролетарським Заходом і селянським Сходом, місток, а разом з тим — і до-свідне поле.

В самій Росії однак питання про взаємовідносини між пролетаріатом і селянством стоїть не всюди однаково. Одна справа — взаємовідносини між російським пролетаріатом і російським селянством. Тут питання має цілком класовий зміст. Це робить питання ясным, опрочує завдання і полекшеє тим самим його вирішення. Інша справа — взаємовідносини між російським пролетаріатом, що грає головну роль в нашій союзній державі, а азербайджанським, турецьким, грузинським або українським селянством. Там на "окраїнах", які колись були під гнетом, всі соціальні, класові, економічні, адміністративні і культурні питання на-бирають іншого характеру, передомлюючись через національну призму. Непорушним між пролетаріатом і селянством (а ми їх бачили за ці роки немало) набуває там з необхідністю національної за-краски. Це в значній мірі відноситься й до пролетаріату буржуазних пригнечених націй. Те, що в Москві або Петербурзі зрозуміють як звичайнісінький собі конфлікт між центром і місцевими установами, між містом і селом, між текстільниками і металістами, — те саме в Грузії, в Азербайджані і навіть на Україні легко може прибрати форму конфлікту "великодержавної" Москви з потребами малих і слабих націй. В певних випадках воно так таки й є. В інших же випадках це може тільки здаватися. Наше завдання саме й полягає в тому, щоб, по перше — цього зовсім не було, а по друге щоб це не могло й з'являтися. І це є друге велике завдання, котре ми повинні вирішити за всяку ціну: і конституційним, і адміністративним, а перше всего, — партійними методами.

В чому полягає небезпека неправильної політики у відношенні до селянства? В тому, що селянство може вийти з під керівання пролетаріату і підпасти під провід буржуазії. Але ця небезпека робиться в десять разів більшою, як тільки мова заходить про селянські маси, а в значній мірі і про молодий та нечисленний пролетаріат малих і відсталих націй, гнічених царизмом. Національний звязок між класами є так само "зближенням", котре не один раз виявляло себе в історії як дуже міцний і липкий цемент. Грузинські меншівки, українські петлюрівці, вірменські дашлаккани, азербайджанські мусаватісти і інші і інші засуджені на ніщо при правильному, тобто при правильному і прихильному до національному відношенню до національних потреб тих народів, старі історичні обійди котрих експлоатуються згаданими партіями: і навпаки, нерозуміння або невістарчаюче розуміння нами великої історичної ваги завойовання повного і безумовного довіря попередно гнічених націй з колючою необхідністю надасть всім і всяким вимогам, всякій обиді, всякому незадоволенню тубільних працюючих мас опозиційно національну закраску, — а на цій основі націоналістична ідеологія створить, або вірніше — відновить між буржуазією і працюючими міще "зближення", — спрямоване цілком проти революції.

Диктатура робітничої класи вперше в історії дала можливість правильного вирішення національного питання. Радянський устрій створює для цього цілком придатні державні рамки, еластичні, гнучкі і в той самий час завше спосібні дати вистів як централістичним тенденціям революції, окруженої нещасливими і непримирними ворогами, так і плановим потребам соціалістичного господарства. Але то булоб грубою самохвалією, коли би самоволодено уяви-ли собі, що немов-би національні питання вже вирішені нами. Фактично під таким самовдоволенням (а його можна

натрапити і в нашій партії) ховається часто великодержавний націоналізм, правда не волюнтаричний, а тільки дриляючий, який не любить, щоб його турбували. "Розв'язати" національні питання можна тільки повним забезпеченням всім націям можливості нічим необмеженого користування світовою культурою — на тій мові, яку дана нація вважає своєю рідною мовою. Для цього є потрібне велике матеріальне і культурне піднесення цілого нашого Союзу — і до цього ще далеко. І не в наших силах посу-нути це піднесення швидко наперед. Але цілком від нас залежить одно. Показати і дока-

### ПЕРШИЙ КОНГРЕС РЕВОЛЮЦІЙНИХ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК ЮГОСЛАВІЙ.

В останні дні січня в Білгороді відбувся перший конгрес незалежних профспілок (професійних спілок або трейд-юній) Югославії. Цей конгрес в профспілковому русі Югославії важкою подією і показує великий успіх революційних незалежних профспілок.

Після того, як в грудні 1920 року революційні профспілки Югославії, що об'єднували 200.000 робітників, були розігнані урядом, а їх майно і архіви сконфісковані, перед революційними масами югославського робітника стало завдання знову завойувати право на профспілкову організацію і відбудувати свої спілки. Лише наприкінці мая 1921 року помітився в цьому напрямку перший успіх: уряд дозволив відкриття розгнаних профспілок, але під умовою, що вони будуть вільні від будь якого впливу політичних партій. Зрозуміла річ, що ця умова відносилася лише до профспілок, що раніш були в тісному звязку з комуністичною партією Югославії. Цей час відраження профспілкового життя центристські профспілкові жерці заснували новий профспілковий центр, маючи на меті поширити свій вплив на робітничі маси, використовуючи проти революційних організацій всі можливі засоби, що їх давала скажена реакція.

Цей розкол в дні найдужчого лютування білого терору профспілкового руху, що досі був єдиним, приніс робітничій класі велику шкоду. Річ не в тому, що зрадничий центристський і реформістський урядники мали будь який успіх в масах. Ні, маси з початку обурились проти цих зрадників. А річ в тому, що центристські і реформістські урядники домагаючись допозволення уряду й поліції, гальмували швидке і здорове відродження профспілкового руху. Зрадничі організували профспілки, що не ма-

ють членів, лиш одні правління і проголосили ці правління як єдино законні. Поліція визнала ці правління за законні і передала ім архіви, що були сконфісковані підчас розгрому профспілок в 1920 році, а також робітничі будинки і інші партійні і профспілкові інституції. Таким чином більша частина революційних профспілок мусіла організуватись без фінансів і інших засобів. Однак робітничі маси цілком стоять на боці саме цих революційних профспілок.

Лише в жовтні 1921 року стало можливим заснувати новий профспілковий центр, що організував і скликав цей перший конгрес незалежних революційних профспілок, який відбувався в січні. Цю роботу по відродженню розгромлених революційних профспілок прийшлося провадити в надзвичайно тяжких умовах. В ільничих краях, як в Кроації, Славонії, Боснії і Герцеговині, Далматії і Воеводині, місцева влада давала всяку спробу відродження, заявляючи, що відроджуються власне не профспілки, а протизаконні комуністичні організації.

І хоч нарешті уряд був примушений дозволити організацію профспілок, все-ж він давав цей дозвіл лише під умовою, що профспілки Кроації, Славонії і т. д. не будуть організаційно звязані з білгородським центром. В Боснії, Далматії і Воеводині профспілкові організації ще й досі не відродились.

Тяжкі умови, в яких відбувається відродження профспілкового руху, були причиною тому, що перший конгрес революційних профспілок зібрався лише в січні цього року. Доклад Виконавчого Комітету незалежних профспілок доказав, що не дивлячись на білий терор і жорстоку боротьбу уряду проти централізації революційного профспілкового руху, всі справи розв'язують

ся в централістичному дусі. Була лише небезпека, що словенські товариші, на яких помітно вплив деяких федералістично настроєних інтелігентів, висловлюються проти централістичного принципу в організації профспілкового руху в Югославії. Однак, на конгресі словенські товариші цілком визнали необхідність централізації. Всі пропозиції Виконавчого Комітету були з незначними поправками одностайно ухвалені всіма делегатами.

В конгресі брали участь 114 делегатів з рішачим голосом 16 з дорадчим.

Конгресом ухвалено нові статуту і резолюції в справі єдиного робітничого фронту, професійної преси і в справі юнацьких організацій. Конгрес після привітання всім увязненим жертвам білого терору.

Конгрес революційних профспілок Югославії показав, що робітничі маси Югославії в переважній більшості, не дивлячись на переслідування, стоять на боці непримиримих боєвих незалежних профспілок. Конгрес заклав солідну базу для дальшого розвитку профспілкового руху в Югославії.

Є підстави гадати, що незалежним профспілкам пощастить піднести червоні профспілки на стару височину і зробити з них непереможну силу.

Мілован Поповіч.

Білгород, 7. III. 1923.

### НОВА КНИЖКА!

Вже вийшла з друку і продається дуже потрібна для кожного робітника книжка Карла Маркса п. н.:

### НАЙНАМА ПРАЦЯ І КАПІТАЛ.

Переклад з нового німецького видання під редакцією В. Сімовича. Обнімає 74 сторінки друку меншого формату і коштує лише 20 центів.

Замовлення і гроші посилайте на адресу:

Ukrainian Labor News Cor. Pritchard & McGregor Winnipeg, Man.

### ХОЧЕТЕ ЗНАТИ

як організована Радянська Україна, то прочитайте брошуру, яка вийшла накладом "У.Р.В." і називається

### КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ РАДЯНСЬКОЇ РЕПУБЛІКИ

Ця брошура видана Радянським Правительством України для масового поширення між робітниками і селянами на Україні.

Ціна 5 центів.

Замовлення посилайте до:

UKRAINIAN LABOR NEWS Cor. Pritchard & McGregor St. WINNIPEG, MAN.

### ЦІННА КНИЖКА.

Кожний український робітник в Канаді повинен мати в своїй бібліотеці і користати з цінного наукового твору Юлія Ліпперта п. н.

### ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ.

Книжка обнімає 400 сторін друку більшого формату, зі 112 ілюстраціями, напечатана на книжковим папері. На українській мові переклав П. Дятлів. Ціна цієї книжки \$2.50.

Замовлення посилайте на наступуючу адресу:

J. Boychuk 21 Denison Ave., Toronto, Ont., або на адресу:

Ukrainian Labor News Cor. Pritchard & McGregor WINNIPEG, MAN.



### НОВА ЦІННА КНИЖКА!

Ми дістали з Європи дуже цінну книжку для кожного свідомого українського робітника і фермера, написану А. Богдановим, п. н.

### Початковий Курс Політичної Економії

(В ПИТАННЯХ І ВІДПОВІДЯХ)

Є це перша того рода книжка в українській мові. Книжка має 127 сторін дрібного друку в самих питаннях і відповідях. Неодні робітники, що читав вже матеріали про політичну економію з інших книжок і не міг все зрозуміти, має тепер спрому вирівнати незрозуміле, бо в цій книжці є 300 ріжних питань в обсягу політичної економії і довгі або коротші відповіді на них.

ЦІНА КНИЖКИ 50 ЦЕНТІВ.

Замовлення і гроші посилайте на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS COR. PRITCHARD & MCGREGOR STS. WINNIPEG, — — MANITOBA, — — CANADA.



